

Šolanje na daljavo ali let po e-nebu

dr. Katarina Rigler Šilc, pomočnica ravnateljice, Osnovna šola Ledina

Na OŠ Ledina smo tako kot po vseh drugih šolah čez noč prešli v šolanje na daljavo. Vzpostavitev novega učnega okolja je prinesla spremenjene pogoje dela tako za učence kot tudi za učitelje. Pravil, ki bi urejala šolanje na daljavo, ni pripravil nihče. Na podlagi izkušenj, ki smo jih zaposleni pridobili v prvih dneh, smo sami oblikovali interna pravila in smernice dela. Z njimi smo seznanili učence, njihove starše in učitelje. Zavedamo se, da je tudi za uspešno e-delo potrebo vzdrževati in krepiti dobre medsebojne odnose v kolektivu, kar skušamo realizirati z organiziranimi povezovalnimi dejavnostmi.

Ključne besede: šolanje na daljavo, pravila, organizacija, pozitivna klima med učitelji, dnevi dejavnosti

Uvod

Pri izvajanju šolanja na daljavo je ključnega pomena dobro sodelovanje na dveh ravneh: na eni strani med učitelji, učenci in starši ter na drugi med učitelji, svetovalno službo, računalnikarjem in vodstvom. **Vlado Štribl**, profesor matematike in računalnikar na šoli, je bil v zahtevnih okoliščinah ključni akter vzpostavitve optimalnega učnega okolja. V prvih dveh tednih je na novo postavil in nadgradil učno okolje Microsoft Teams in poskrbel, da so bili vsi učitelji ter učenci naše šole opremljeni z ustrežno e-tehnologijo. Ves čas je na razpolago učencem, učiteljem in tudi staršem, ko se znajdejo pred kakršno koli tehnično težavo. Zakaj je to tako dragoceno? Ker uradnih serviserjev na trgu ni moč dobiti.

Naloga svetovalne službe je, da skrbi za učence s posebnimi potrebami, z učnimi ali vedenjskimi težavami in za učence iz manj spodbudnega okolja. Kakovost izvajanja učnega procesa se meri v odlično opravljenem delu učiteljev. Naši učitelji so se nove naloge lotili odgovorno in motivirano. Kot prednostni nalogi so si zadali razumljivo in količinsko ustrezno podajanje učne snovi ter spremljanje učenčevega napredka. Zavedamo se, da lahko optimalno varno in spodbudno učno okolje za zaposlene v spremenjenih pogojih ustvarimo z dobro komunikacijo, pravočasno obveščeno, pozitivno klimo in jasno postavljenimi pravili. V prispevku predstavljamo nekaj primerov dobre prakse, ki smo jih vpeljali v šolanje na daljavo na OŠ Ledina, s katerimi skušamo zagotoviti zadovoljstvo učencev in tudi učiteljev.

Pravila šolanja na daljavo in e-konferenc

Za uspešno izvajanje šolanja na daljavo smo oblikovali dvojce pravil, in sicer *Pravila šolanja na da-*

ljavo za učitelje in učence in *Interna pravila za e-srečanje/e-konferenco*. V *Pravilih šolanja na daljavo za učitelje in učence* smo postavili smernice za varno, učinkovito, poučno in spoštljivo izvajanje šolanja na daljavo. Na podlagi priporočil in predlogov učiteljev smo oblikovali osem pravil, mdr. urnik razpoložljivosti učiteljev za učence, e-odziv učitelja na učenčevo vprašanje, e-govorilne ure za starše, roki za oddajo nalog in kulturno ter varno komunikacijo na spletu. V *Internih pravilih za e-srečanje/e-konferenco* pa smo sami opredelili, kako poteka vzpostavitev e-srečanja, in oblikovali pravila za npr. napoved srečanja, javljanje k besedi, ozadje, snemanje.

Objava in lektoriranje gradiv

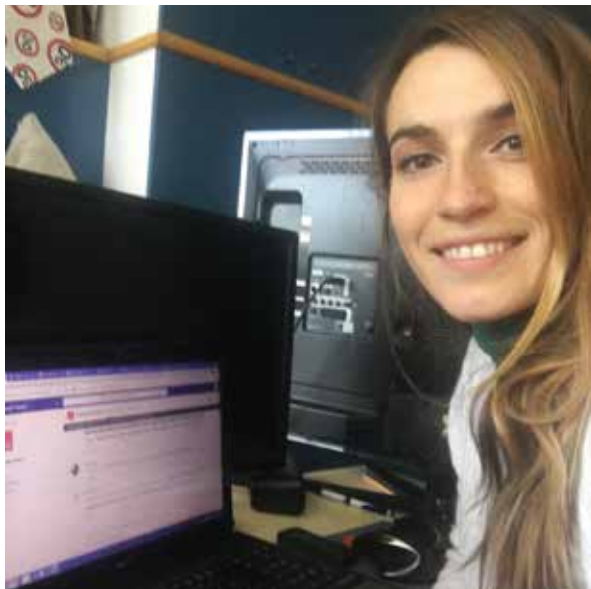
Na šoli velja pravilo, da učitelji objavijo gradivo z navodili za izvajanje šolanja na daljavo do 9.00 zjutraj za tekoči dan, lahko pa ga naložijo že dan prej po 21.00. Učenci so se tega navadili in obveznosti za šolo večinoma opravljajo sproti po rednem šolskem urniku ali po »koronaurniku«, ki so si ga ustvarili sami. Objavljena navodila gredo tudi v postopek lektoriranja. To delo redno opravljajo tri profesorice slovenščine, in sicer sta dve zaposleni kot učiteljici OPB, ena pa kot šolska knjižničarka.

Dnevi dejavnosti v času koronavirusa

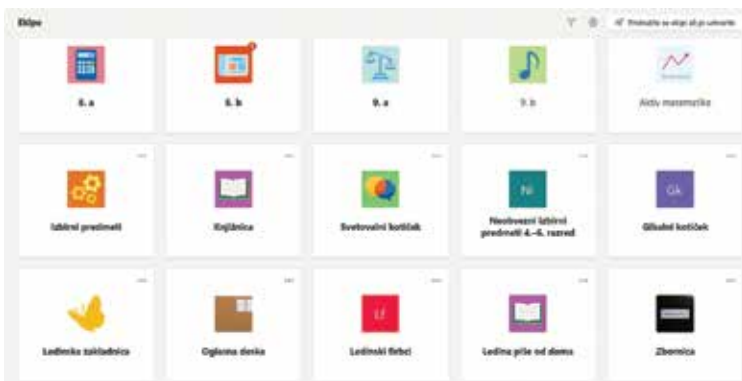
Šolanje na daljavo ima določene specifike. Učenci več časa preživijo pred e-napravami, kar pomeni dodatno obremenitev za oči in hrbtenico. Odločili smo se, da bomo učence in učitelje za en dan v tednu razbremenili in načrtno organizirali dneve dejavnosti na ravni cele šole. Gradivo za te dneve večinoma pripravijo učitelji, ki so v tem času manj obremenjeni, npr. učitelji OPB, in imajo hkrati določena znanja. Izvedli smo tehniški dan na temo varne uporabe interneta in varnega dela z računalnikom, naravoslovni dan, ki smo ga posvetili izvajanju prve pomoči, kulturni dan na temo kulturne e-komunikacije v spletnih učilnicah ter športni dan

na temo izvajanja ustreznih vaj, da bi preprečili poškodbe ali bolečine, ki nastanejo zaradi prekomernega sedenja in gledanja v e-naprave.

Ledinska zakladnica in Ledinski firbci

Učno okolje Teams ponuja možnost kreiranja ekip. Poleg spletnih učilnic za vse razrede, šolske knjižnice, šolskega časopisa, svetovalnega ter gibalnega kotička smo ustvarili tudi *Ledinske firbce* in *Ledinsko zakladnico*. *Ledinski firbci* so namenjeni učencem. **Jona Šušteršič**, profesorica biologije in kemije, ki moderira to ekipo, učence dodatno motivira na različne načine: seznanja jih z nenavadnimi podatki iz knjige rekordov ali s citati znanih osebnosti. Trenutno obdobje najbolje oriše citat Boba Dylana: *Nič ni tako stabilno kot sprememba*. Postavlja jim zanimiva vprašanja, npr. *Kakšen je bil prvotni namen cofa na kapi?* ali *Zakaj ima palčka lizike označeno luknjo?*

Ledinska zakladnica skriva v sebi pet kanalov, ki nastajajo pod uredništvom **Mance Kavčič Zupan**, profesorice razrednega pouka. V njih si učitelji izmenjujemo preizkušene kuharske recepte, različne fotografije, šale, nasvete ... Učitelji imajo možnost,

da se dvakrat na teden pridružijo e-vadbi pilatesa. Unikatnost se zagotovo zrcali v šalah. Urednica vsak dan skrbno izbere šalo dneva, **Laszlo Herman**, profesor likovne umetnosti, pa na temo šale naredi izvirno in domiselno umetniško ilustracijo.

**Zakaj M&M hodi v šolo?
Hoče biti Smartie.**

**Danes so me nagnali iz kino dvorane,
ker sem s seboj prinesel svojo hrano.
Ampak dajte no – njihove cene so čisto
previsoke, poleg tega pa že mesece
nisem jedel jedi iz žara.**

**Ponoči je v mojo hišo vdrl ropar.
Iskal je denar, zato sem vstal in iskal z njim.**

Manca Kavčič Zupan je navdušena nad odzivom sodelavcev: »Vesela sem, da je Ledinska zakladnica 'zacvetela' in da so jo učitelji vzeli za svojo. Tako ohranjamo medsebojno povezanost in občutek, da smo si, čeprav fizično daleč, pravzaprav zelo blizu. Ne le za strogo službene stvari, pač pa tudi za sproščeno pomenkovanje, deljenje takšnih in drugačnih nasvetov in idej pa tudi dobre volje.« Ta ekipa učitelje zbližuje, povezuje, navdušuje ter krepi pozitivno vzdušje.

Praznovanje okroglih obletnic in rojstvo otroka

Tudi v času koronavirusa življenje teče naprej in številni sodelavci praznujejo rojstne dneve, nekateri med njimi pa tudi okrogle obletnice. Na šoli sta bili v aprilu dve taki slavljenki, ki smo ju presenetili s simboličnim e-darilom. Pripravili smo jima program, ki smo ga izvedli preko e-konference: sodelavec je narisal njuna portreta, učiteljica glasbene umetnosti jima je zaigrala na klavir in zapela, vodji aktivov pa sta jima pripravili nagovor.

Prav tako pa je v tem času sodelavka rodila sina Leva. Mlado družino smo presenetili z izvirnim e-voščilom v obliki avtorske slike in uspavanke, ki jo je spesnila učiteljica 1. razreda.

ših barv, modelov in velikosti. **Vera Krizmanić** se je projekta lotila celostno: »Doma smo delovni kotiček v dnevni sobi za 14 dni spremenili v šivalnico, v kateri sem ustvarila pravo proizvodnjo izdelave pralnih mask. Predhodno izdelane različne vzorčne modele in njihovo ustreznost sem preizkusila sama. Sledil je izbor primerne blaga in ustreznih modelov, upoštevajoč enostavno in dolgotrajno uporabnost. Z željo, da bodo maske ustrezale prejemnikom, sem maske izdelala v dveh velikostih.« Ravnateljica je napisala kratko spremno besedo z željo, da ostanemo zdravi, dodana pa so bila tudi navodila za uporabo in vzdrževanje. Lično zapakirane ovojnice so našle domove in prijetno presenetile vse ledinske delavce – zdajšnje in upokojene. Prav slednje je ta gesta ravnateljice zelo ganila, izrazili so izjemno pohvalo in zahvalo z besedami, kako lepo je, ko vejo, da v teh časih niso sami.

Zaključek

Šolanje na daljavo je postalo del našega življenja. Sodelavci si med seboj več ne pošiljamo SMS-sporočil in tudi kličemo se ne po mobilnih telefonih. Vso potrebno komunikacijo opravimo kar v *klepetu* ali preko *videoklica*. Znašli smo se v novem e-svetu in začeli uporabljati novo e-besedišče. Bo preverjanje znanja potekalo preko *Teamsovega kviza* ali preko *videokonference*? Znašli smo se v novem okolju – polnim neznank. Na tem mestu smo ravnali modro. K snovanju pravil smo povabili vse učitelje naše šole in v enem tednu so nastala pravila, ki so opredeljevala šolanje na daljavo. Učitelji, učenci in starši smo postavljena pravila hitro usvojili, ne da bi se dobro zavedali, pa smo usvojili tudi delo v spletnih učilnicah. Za učitelje in učence velja misel, ki jo nekoč zapisal Guillaume Apollinaire:

»Pridite do roba,« je rekel.
Rekli so: »Strah nas je.«
»Pridite do roba,« je rekel.
Prišli so.
Potisnil jih je.
In so vzleteli.

Naloga vodstva na daljavo je, da skrbi za varen let vseh deležnikov šolanja na daljavo; za spodbudno učno okolje, za pravočasno in ustrezno obveščeno, da se odziva na pohvale in rešuje pritožbe staršev ter da vzdržuje pozitivno klimo med učitelji, ki so pred slabima dvema mesecema stali na robu in bili potisnjeni čez rob. Ja, tudi zbornico smo preselili v Ledinsko zakladnico, ki nam začasno nadomešča tudi okroglo mizo, kjer vsako jutro zadiši po pravi kavi. Trenutno se srečujemo le ob e-kavi in vsi skupaj ali pa morda vsak zase razmišljamo, kako dolgo bomo lahko še leteli po e-nebu in kaj vse ta let prinaša s seboj.

USPAVANKA

Kresnice in ptički,
mesec in črički,
vsí so se zbrali
za lahko noč,
z vetrom so dete
v sen zazibâli.

Peli so ptički,
godli so črički,
v noči čarobni
z lučko kresnička
nasmeh je zvalila
Levu na lička.

Mesec in zvezdica
sta pravljice brala
vso dolgo noč,
kot očka in mamica,
v mehkem naročju
dete zibâla.

Mirijam S. Ž.

Skupaj z zaposlenimi in upokojenimi delavci

Marija Valenčak, ravnateljica, je dala pobudo, da bi vsem zaposlenim in upokojenim ledinskim delavcem poslali na dom po dve pralni zaščitni maski iz blaga. **Vera Krizmanić**, druga učiteljica v 1. razredu, se je z veseljem lotila tega izziva in kmalu je izpod njenih rok nastalo 300 mask najrazličnej-